

6.6.2019

Vuoden 2020 talousarvion laadintaohje

Kansantalouden kehitysnäkymät Valtiovarainministeriön ja Rinteen hallitusohjelman mukaisesti

Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu selvästi nousukauden jälkeen. Tämä on seurausta asuinrakennusinvestointien kääntymisestä laskuun sekä ulkomaankaupan kasvun hidastumisesta. Suomen talouden kasvu hidastuu lähivuosina edelleen haastavassa kansainvälisessä ympäristössä alle 1½ prosentin vuosikasvuvauhtiin. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2022–2023 talouskasvu hidastuu alle yhteen prosenttiin. Neuvottelutuloksessa. Valtiovarainministeriön ennuste tulevien vuosien talouskehityksestä on heikentynyt vuoden 2018 talousennusteesta.

VM:n ennusteen mukaisesti ennustejaksolla tuonnin ja viennin arvoa kasvattavat sekä määrän kasvu, että hintojen nousu. Viennin arvo kasvaa tuontia nopeammin, mikä pienentää tavaroiden ja palveluiden taseen alijäämää. Kauppataseen ylijäämä nousee ennustejaksolla lähelle kahta miljardia euroa, mutta palvelutase pysyy yli kaksi miljardia euroa alijäämäisenä. Vaihtotase pysyy kokonaisuudessaan alijäämäisenä, sillä tuotannontekijäkorvausten ja tulonsiirtojen alijäämä ei pienene merkittävästi.

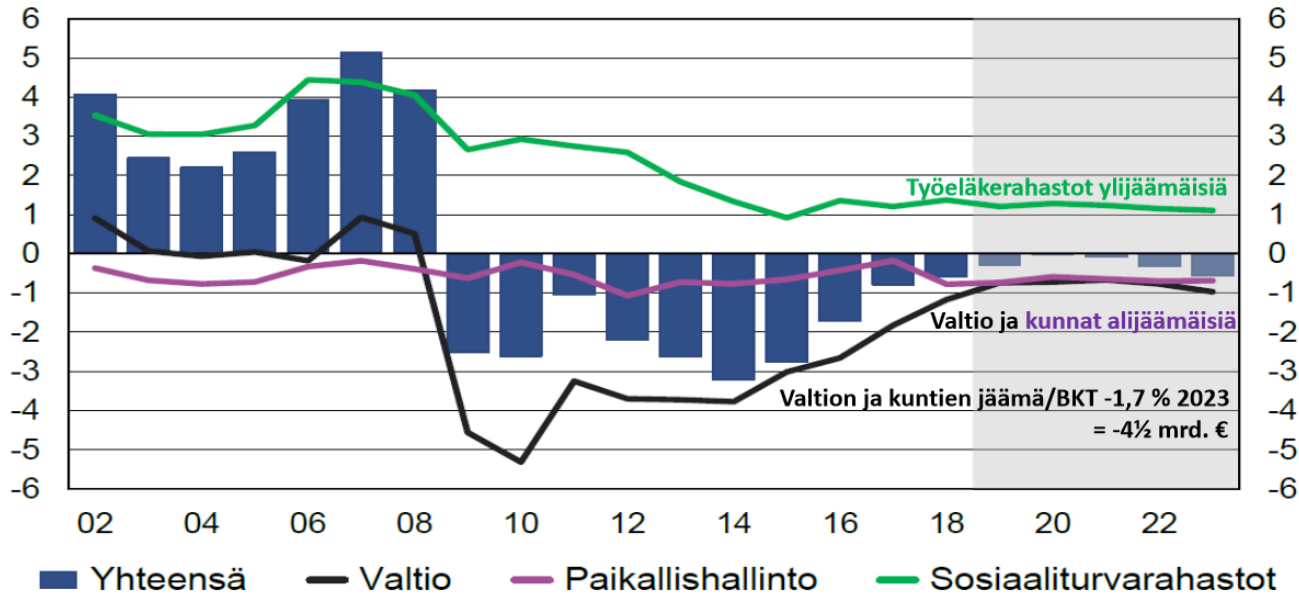
Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu alkavat asteittain heikentää työvoiman kysynnän kasvua vuosina 2020–2021. Työttömyysasteen aleneminen finanssikriisiä edeltävän suhdannehuipun lukemiin synnyttää talouteen työvoimakapeikkoja ja kiristää työmarkkinoita, mikä puolestaan vahvistaa palkankorotuspaineita. Valtiovarainministeriö ennustaa suunnitelmavuosille korkeaa, 2,8 – 3,1 % vuosittaista ansiotason nousua.

Julkista taloutta on jo usean vuoden ajan heikentänyt väestön ikääntyminen. Väestön ikääntymisen vuoksi työikäinen väestö supistuu, eläkemenot kasvavat ja julkisten palveluiden tarve kasvaa. Eläkemenojen osalta kasvupaine on osittain jo toteutunut. Sen vuoksi julkinen talous ei ole yltänyt ylijäämään, vaikka julkista taloutta on jo pidempään vahvistettu sopeutustoimin ja talouskehitys on viime vuosina ollut suotuisa.

Ikäsidonnaisten menojen kasvu jatkuu nopeana myös ensi vuosikymmenellä, kun eläkemenot jatkavat kasvuaan ja terveydenhoidon ja hoivan tarve kasvaa suurten ikäluokkien ikääntyessä. Siksi julkinen talous alkaa jälleen heikentyä, kun julkista taloutta vahvistavat toimet päättyvät. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteen kääntyy vähitellen uudelleen kasvuun 2020-luvun alkuvuosina.

6.6.2019

Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä suhteessa BKT:een, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

Kuva 1 Martti Hetemäen esitys kevään 2019 hallitusneuvotteluiden aloitusseminaarissa

VM34098

Kuntatalouden tilanne

Valtionvarainministeriön kuntatalousohjelmassa 2019 -2022 kuntatalouden tila arvioitiin hyväksi, kun tilastokeskuksen julkaisemien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate oli vuonna 2017 noin 3,9 mrd. euroa, mikä riitti kattamaan nettoinvestoinnit. Kuntien vuosikate oli ennätyskellisen hyvä, ja se vahvistui vuonna 2017 puoli miljardia euroa. Suotuisa kehitys johtui ensisijaisesti toimintakatteen vahvistumisesta. Kuntayhtymien vuosikate pysyi puolestaan edellisen vuoden tasolla. Kuntien lainakanta pieneni vuonna 2017. Vuonna 2018 puolestaan heikkeni poikkeuksellisen paljon ja tilikauden tulos oli negatiivinen 190 kuntakonsernilla. Kuntien toimintakate heikkeni vuonna 2018 2,3 prosenttia. Vuosien 2017 ja 2018 tuloksissa oli paljon yhteisvaikutusta, kun vuonna 2018 korjattiin vuonna 2017 tilitettyjä liian korkeita kuntien verotilityksiä.

Kuntatalouden kehitykseen vaikuttavat samat tekijät kuin muuhun julkishallintoon. Julkinen talous heikkenee talouskasvun hidastuessa ja toisaalta syntyvyyden ennakoitua suurempi alentuminen pienentää nuorimpien ikäluokkien tarvitsemien palveluiden kasvua. Koko maassa ennakoitaan koulutuspalveluiden (sis. varhaiskasvatus, perusopetus ja 2. asteen koulutus) tarpeen pienenevän vuosina 2020 – 2023 keskimäärin 0,4 prosenttia, kun taas terveyspalveluiden tarve kasvaa keskimäärin 0,8 prosenttia ja sosiaalipalveluiden tarve 2,2 prosenttia vuodessa.

6.6.2019

Hallituksen kuntataloutta koskevat linjaukset

Hallituksen linjauksina käytetään tässä yhteydessä Antti Rinteen hallituksen hallitusohjelmaa.

Lyhyen aikavälin kuntatalouden kannalta merkittävin yksittäisen kirjaus hallitusohjelmassa on, että määräaikaiset valtionosuusleikkaukset päätetään vuoden 2019 loppuun voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Tämä tarkoittaa määräaikaiseksi sovittujen muutosten, kuten kilpailukyky sopimusleikkauksen, indeksijääditysten ja kustannusjaon tarkistusten päättämistä. Kuntalousohjelman mukaisesti tämä lisää vuoden 2020 valtionosuuksia 983 miljoonalla eurolla mutta ei varsinaisesti paranna kuntatalouden laskennallista kestävyttä koska myöskin määräaikaiset toimenpiteet päättyvät vuoden 2019 lopussa. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta säilyy kuntatalouden painelaskelmien mukaisesti noin 1,2 – 1,7 mrd. euroa negatiivisena koko kehyskauden 2020 – 2023 ajan.

Kuntien tehtäviin esitetään hallitusohjelmassa runsaasti uusia toimintoja. Alla lueteltuna pääosa kuntiin vaikuttavista toimenpiteistä ja niille hallitusohjelman liitteessä yksi varatut lisäykset miljoonina euroina

Subjektiiivinen varhaiskasvatusoikeus:	17,0
Varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen pienentäminen:	16,0
Harrastusmahdollisuudet koulupäivän yhteydessä:	14,5
Oppilas – ja opiskelijahuollon vahvistaminen:	29,0
Lukiokoulutuksen yksikköhinnan vahvistaminen:	18,0
Oppivelvollisuuden korottaminen ja maksuton toinen aste:	107,0
Hoivahenkilöstön vähimmäismitoitus 0,7:	70,0
Kotihoidon kehittäminen:	45,0
Lastensuojelun henkilöstömitoitus:	9,0
Soten asiakasmaksulain uudistaminen:	45,0
Hoitotakuun kiristäminen:	50,0
Paperittomien terveydenhuolto:	2,5
Lapsi- ja perhepalveluiden kehittäminen:	4,0
Yhteensä:	427,0

Kuntaliitto on laskenut oman arvion kuntien todellisista kustannuksista näistä muutoksista. Kuntaliitto arvioi, että todelliset kustannukset ovat 256 miljoonaa enemmän.

Kuntatalouden linjauksista pitkällä aikavälillä merkittävin on sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus, jossa sosiaali- ja terveyspalvelut kootaan 18 kuntia suuremmalle itsehallinnolliselle alueelle. Tulevien maakuntien rahoitus perustuu pääosin valtion rahoitukseen.

Kuntiin vaikuttavat myös verotukseen tehtävät muutokset ja erityisesti pienituloisille kohdistetut verokevennykset. Verokevennykset muuttavat verorahoituksen kokonaisuutta enemmän valtionosuuksien ja kompensatioiden suuntaan.

6.6.2019

Kuntatalouden tulokehitykseen liittyy suuri epävarmuus maailmantalouden ja Suomen talouden takia. Jos talouden kehitys merkittävästi hidastuu tai kääntyy laskuun, heikenevät vastaavasti myös kuntatalouden näkymät ja paine valtionosuusleikkauksiin kasvaa yhdessä verotulojen kertymän alentumisen kautta.

Muutokset eläkemaksuissa (Kevan budjetointiohje 1.6.2018)

Vuoden 2020 osalta eläkevakuutusmaksuihin ei ole odotettavissa yhtä suuria muutoksia kuin aiempina vuosina. Vuoden 2017 eläkeuudistuksessa ja kilpailukykysojimuksessa on sovittu, että perittävä yksityisalojen TyEL-maksu on 24,40 prosenttia palkoista vuosina 2019–2021. Samalla on sovittu myös työntekijän eläkemaksujen korotuksista. Vuodelle 2020 työntekijän eläkemaksu hieman nousee.

Eläketurvakeskuksen ennusteen (1.11.2018) mukaan keskimääräinen TyEL-maksun työkyvyttömyysoisa vaihtelee välillä 0,80-0,90 prosenttia palkoista vuosina 2019–2021.

Keva ennakoii vuosiksi 2019 - 2020 seuraavia palkkaperusteisia eläkemaksuja:

Palkkaperusteinen eläkemaksu	2019	2020	2021
Prosenttia palkoista			
Työansiopohjainen eläkemaksu (kaikilla jäsenyhteisöillä sama)	23,50	23,60	23,60
Työkyvyttömyyseläkemaksu (keskimäärin)	0,90	0,80	0,80
Palkkaperusteinen eläkemaksu (keskimäärin)	24,40	24,40	24,40
Työntekijän eläkemaksu	2019	2020	2021
Työntekijän eläkemaksu alle 53-vuotiailla ja 63 vuotta täyttäneillä	6,75	7,15	7,15
Työntekijän eläkemaksu 53-62-vuotiailla	8,25	8,65	8,65

Eläkemenoperusteinen eläke voidaan alustavasti budjetoida kertomalla vuoden 2019 eläkemaksu 1,04:lla.

Kuntakohtaiset budjetointiohjeet Kevalta valmistuvat kesän aikana.

6.6.2019

Nurmeksen talous

Nurmeksen kaupunki ja Valtimon kunta yhdistyvät kunnanvaltuustojen päätöksen mukaisesti 1.1.2020. Vuoden 2020 talousarviota leimaa kolme erityispiirrettä:

1. Kuntaliitoksen aiheuttamat muutokset

Kuntaliitos aiheuttaa muutoksia kaupungin talousarvion laadintaan. Nurmeksen tilikartta säilyy pääosin ennallaan ja siihen on lisätty Valtimon kohteet, toiminnot ja projektit. Kaupungin tilikarttaan lisätään uudeksi vastuualueeksi lomatoimi ja sen alle tulevat kustannuspaikat, toiminnot ja projektit.

Kuntaliitos vaatii erityistä huolellisuutta henkilöpalkkojen kirjaamisessa eri kohteille ja toiminnoille. Tulosityksiköiden budjetoinnista vastaavien tulee tarkistaa yhdessä nykyisten valtimolaisten lähijohtajien kanssa, että kaikkien siirtyvien tehtävien palkkakustannukset on huomioitu.

Sisäisissä vuokrissa Nurmeksen kiinteistönhoidon on laskettava sisäiset vuokrat myös Valtimolla olevien kiinteistöjen osalta.

2. Kaupunkikonsernin organisaatiossa tapahtuvat muutokset

Nurmeksen konsernirakenteessa tapahtuu muutoksia, jotka olivat toteutumassa riippumatta kuntaliitoksesta.

Toimitilayhtiön perustaminen:

Nurmeksen toimitilayhtiön on suunniteltu aloittavansa operatiivisen toiminnan syksyllä 2019. Kaupunginjohtajan esittämän aikataulun mukaan ensimmäisenä yhtiölle siirtyy ns. Meijerin kiinteistö 1.10.2019 alkaen. Muut yritystilat siirretään toimitilayhtiölle viimeistään vuoden 2021 alusta.

Toimitilayhtiön perustaminen vaikuttaa kaupungin saamiin toimitilojen vuokriin ja toimitiloista aiheutuviin kustannuksiin. Siirtyvien kohteiden tulot- ja menot on poistettava kaupungin talousarviosta tai muutettava vastaamaan kaupungin ja yhtiön välistä, vielä valmisteleमतonta, sopimusta.

Vesihuolto-yhtiön perustaminen

Nurmeksen ja Valtimon valtuustot ovat päättäneet aloittaa alueellisen vesihuolto-yhtiön perustamisvalmistelut niin, että yhtiö aloittaa toimintansa 1.1.2020. Yhtiölle siirtyvät Nurmeksen ja Valtimon taseyksikköinä toimineet vesilaitokset. Vesilaitoksen siirtyminen pois uuden kunnan tuloslaskelmasta pienentää ulkoisia myyntituottoja yhteensä noin 1,45 miljoonaa ja vuosikatetta noin 300 000 euroa.

6.6.2019

Samalla kaupungin itse käyttämän vesihuollon kustannukset siirtyvät sisäisistä kustannuksista ulkoisiin kustannuksiin. Tämä on tärkeää huomioida kiinteistönhoidon kohteissa.

Molempien yhtiöiden perustaminen vaikuttaa merkittävästi kaupungin ja kaupunkikonsernin investointeihin suunnitelmavuosina. Koska investointipaineet siirtyvät osittain emolta tytäryhtiöille, tulee myös kaupungin investointisuunnitelman pienentyä. Usean vuoden tarkastelussa kestävä investointitaso on yhtä kuin vuosien keskimääräinen vuosikate.

3. Talouden tasapainottaminen

Nurmeksen ja Valtimon kuntaliitosselvitystä varten tehtyjen talousennusteiden mukaisesti yhteisen kunnan talous säilyy kohtuullisella tasolla vuosien 2020 ja 2021 aikana, mutta heikkenee siitä alkaen. Selvitys laadittiin Nurmeksen ja Valtimon valtuustojen hyväksymien talouden suunnitelmavuosien pohjalta käyttäen laskentatiedoissa mukana ennusteita tulevien vuosien henkilöstökulujen, Siun soten maksuosuuksien, verotulojen ja valtionosuuksien kasvusta.

Kuntaliitoksen yhdistymissopimuksessa on sovittu uuden kunnan taloudenhoidon yleisperiaatteista. Sopimuksen mukaisesti uuden kunnan taloudenhoidon tavoitteena on toimia suunnitelmallisesti ja vastuullisesti turvaamalla talouden tasapaino. Siten uusi kunta tasapainottaa taloutensa ja harjoittaa vastuullista kuntataloutta käyttötalouden ja investointien suhteen.

Kestävän kuntatalouden varmistamiseksi toimitaan siten, ettei kuntalain 118 §:n mukaisista kriisikuntamittareista yksikään ole negatiivinen. Uudelle kunnalle laaditaan tuottavuusohjelma.

Nurmeksen ja Valtimon taloudellisesti hyvä lähtötilanne antaa talouden tasapainottamistyölle aikaa ja mahdollisuuden toimenpiteiden jaksottamiselle usean vuoden ajalle. Kuntien yhdistyminen, tulevien vuosien voimakas eläköityminen ja palvelutarpeen muutokset antavat hyvän mahdollisuuden tehdä talouden korjaustoimia ennakkoivasti. Kuntaliitoksen valmistelun yhteydessä yhteisen kunnan taloushaastetta kuvattiin vuoteen 2025 saakka kumulatiivisesti 11,5 miljoonan euron suuruiseksi, mikä tarkoittaisi vuositasolla säästöjä 1,9 miljoonaa toimenpiteettömään kehitysuriaan verrattuna.

Jos 1,9 miljoonan euron säästöt toteutettaisiin yhdelle vuodelle ainoastaan toimialojen kuluja nykyisten kulujen suhteessa karsimalla, tarkoittaisi se kaupunginhallituksen toimialalle 1,2 miljoonan, hyvinvointipalveluiden toimialalle 0,4 ja kaupunkirakennepalveluiden toimialalle 0,2 miljoonan euron säästöjä. Kaupunginhallituksen toimiala sisältää tässä tapauksessa myös Siun soten, maaseutuhallinnon ja lomituksen. Siun soten osuus kaupunginhallituksen toimialan kuluista on noin 75 prosenttia.

6.6.2019

Talouden tasapainottamisohjelmassa on tarkoitus huomioida myös tulojen lisääminen verotuksen ja toimintatuottojen kautta. Verorahoituksen kokonaisuus säilyy myös sitä parempana, mitä paremmin onnistumme pysäyttämään väkiluvun pienenemisen.

Realistinen tuottavuusohjelma sisältää toimenpiteitä sekä tulojen lisäyksiä. Koska talouden tasapainottamistoimenpiteiden realisoituminen vaatii aikaa, toteutuu säästövaikutus usein vasta päätöksentekoa seuraavana vuonna.

Tuottavuusohjelman ja verorahoituksen kehittämisen kehikko vuosille 2020 – 2025

	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025
Tuottavuusohjelma	250 000	300 000	300 000	300 000	300 000	70 000
Verorahoitus	- 10 000	- 10 000	650 000	650 000	650 000	650 000

Verorahoituksen kehittäminen sisältää ennakoitu veroprosentin korottamisen 0,5 prosenttiyksiköllä vuodeksi 2022. Nurmeksen veroprosentti olisi tuolloin 21,0 prosenttia. Vuosina 2020 ja 2021 kirjattu negatiivinen muutos johtuu kiinteistöverojen yhteistämisestä.

Tuottavuusohjelman jakautuisi niin että Siun soten osuus on 51,6 ja muiden toimialojen osuus 16 prosenttia. Toimialojen osuuksissa kaupunginhallituksen toimialan osuus on suurempi kuin toimialan osuus kunnan kokonaismenoista ja kaupunkirakennepalveluiden osuus vastaavasti pienempi kuin toimialan osuus kokonaismenoista

Vuositasolla	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	Yhteensä
KHAL	40 000	48 000	48 000	48 000	48 000	11 000	243 000
HYPÄ	40 000	48 000	48 000	48 000	48 000	11 000	243 000
KARAPA	40 000	48 000	48 000	48 000	48 000	11 000	243 000
Siun sote	129 000	155 000	155 000	155 000	155 000	36 000	784 000
Yhteensä	249 000	299 000	299 000	299 000	299 000	69 000	1 513 000
Kumulatiivisesti	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025	Yhteensä
KHAL	40 000	88 000	136 000	184 000	232 000	243 000	923 000
HYPÄ	40 000	88 000	136 000	184 000	232 000	243 000	923 000
KARAPA	40 000	88 000	136 000	184 000	232 000	243 000	923 000
Siun sote	129 000	284 000	438 000	593 000	748 000	784 000	2 975 000
Verorahoitus	- 10 000	- 20 000	630 000	1 280 000	1 930 000	2 580 000	6 390 000
Yhteensä							12 135 000

Siun soten osuus talouden tasapainottamisessa on suuri. On tärkeää muistaa, että talouden tasapainotus on laadittu suhteessa sellaiseen tilanteeseen, jossa Siun soten kustannukset kasvavat yhteisessä kunnassa 3 prosenttia vuodessa. Kun Siun soten kokonaiskustannukset uudelle kunnalle ovat yli 40 miljoonaa euroa vuodessa,

6.6.2019

tarkoittaa jo 0,5 prosenttia pienempi vuosittainen kasvu noin 200 000 euron säästöä vuodessa.

Nurmes ei laadi kuntatalouden kehitysarviota kuntien keskimääräisen muutoksen mukaan vaan ottaen huomioon paikallistalouden ja kuntatalouden erityispiirteet. Valtionosuuksien ja verotulojen arvioinnissa nojataan Kuntaliiton antamiin ennusteisiin.

Kaupungin ulkopuolisten päätösten vaikutus Nurmeksen talouteen

Kunta-alan palkkaratkaisu on katkolla keväällä 2020. Lomarahojen leikkauksen vaikutus on poistunut jo vuoden 2019 talousarviossa ja oletettavasti uudella kaudella ei vastaavasta leikkauksesta tulla sopimaan. Kuntien palkkaratkaisusta ei ole tällä hetkellä mitään ennakkotietoja. Alustavasti palkkojen korotus budjetoidaan 2 prosenttiyksikön mukaisesti ja talousjohtaja voi tarkistaa prosenttia talousarviovalmistelun edetessä.

Nurmeksen kaupungin hankkimista palveluista suurin osa on palveluita ja vain pieni osa tuotteita tai tarvikkeita. Henkilöstökustannusten nousu ja yleiset palkkaratkaisut näkyvät ulkopuolelta hankituissa palveluissa, joista suurin on tietenkin Siun sotelta hankitut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Muista indekseistä kuluttajahintojen ennakoitaan nousevan 1,5 prosenttia ja rakennuskustannusindeksin 2,3 prosenttia.

Vuoden 2020 verotulojen ja valtionosuuksien ennustaminen on tässä vaiheessa vielä haastavaa. Kuntaliitto on ennustanut 8.5.2019 että vuonna 2020 Nurmes ja Valtimo saavat yhteensä valtionosuuksia 40 550 345 euroa, mikä on 2,4 miljoonaa enemmän kuin vuonna 2019. Valtionosuusennusteessa ei olla vielä huomioitu Nurmeksen ja Valtimon kuntaliitoksen aiheuttamia muutoksia valtionosuuksiin.

Valtionosuusennuste pohjautuu voimassaolevaan lainsäädäntöön, jonka perusteella kaikki määräaikaiset valtionosuusleikkaukset päättyvät tämän vuoden lopussa kuntatalousohjelman mukaisesti. Sama linjaus on kirjattu myös Rinteen hallitusohjelmaan. Valtionosuuksien osalta ennuste on tällä hetkellä positiivinen, mutta ennuste elää VM:n talousarvion ja hallituksen budjettiriihen jälkeen.

Kuntaliitosselvityksessä vuoden 2020 verotuloiksi yhteiselle kunnalle ennakoitiin 31,8 miljoonaa. Kuntaliiton huhtikuun veroennuste ennustaa, että vuodelle 2020 30,8 miljoonan euron verotuloja. Verotulojen osalta ennusteeseen ja kertymään vaikuttaa työikäisen väestön määrän kehitys.

Nurmeksen toimintakate heikkeni 0,3 % vuonna 2014, 0,2 % vuonna 2015, 2,1 % vuonna 2016. Vuonna 2017 toimintakate parantui 2,92 prosenttia kun taas vuonna toimintakate 2018 heikkeni 2,0 prosenttia.

Vuoden 2019 talousarviossa oleva toimintakate heikkenee vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden Nurmeksessa 3,65 prosenttia, Valtimolla 8,33 prosenttia ja uudessa yhdistyneessä kunnassa 4,74 prosenttia.

6.6.2019

Kustannusten kasvun hillitsemisellä voidaan säilyttää vuosikate sellaisella tasolla, että se kattaa korkeahkon investointitason ja korkeat poistot. Tulevien vuosien tuloslaskelmia parantavat aiempina vuosina tehdyt merkittävät investointivaraukset, joista tuloutuu poistoerona tilikauden ylijäämään noin 500 000 euroa vuosittain. On kuitenkin syytä ymmärtää, että investointivaraukset eivät lisää kaupungin käytettävissä olevia rahoja, vaan toimintakatteen yli menevät investoinnit katetaan joko kassavaroja syömällä, kiinteää omaisuutta myymällä tai lainaa ottamalla.

Kuntastrategia ja talousarvion laadinta

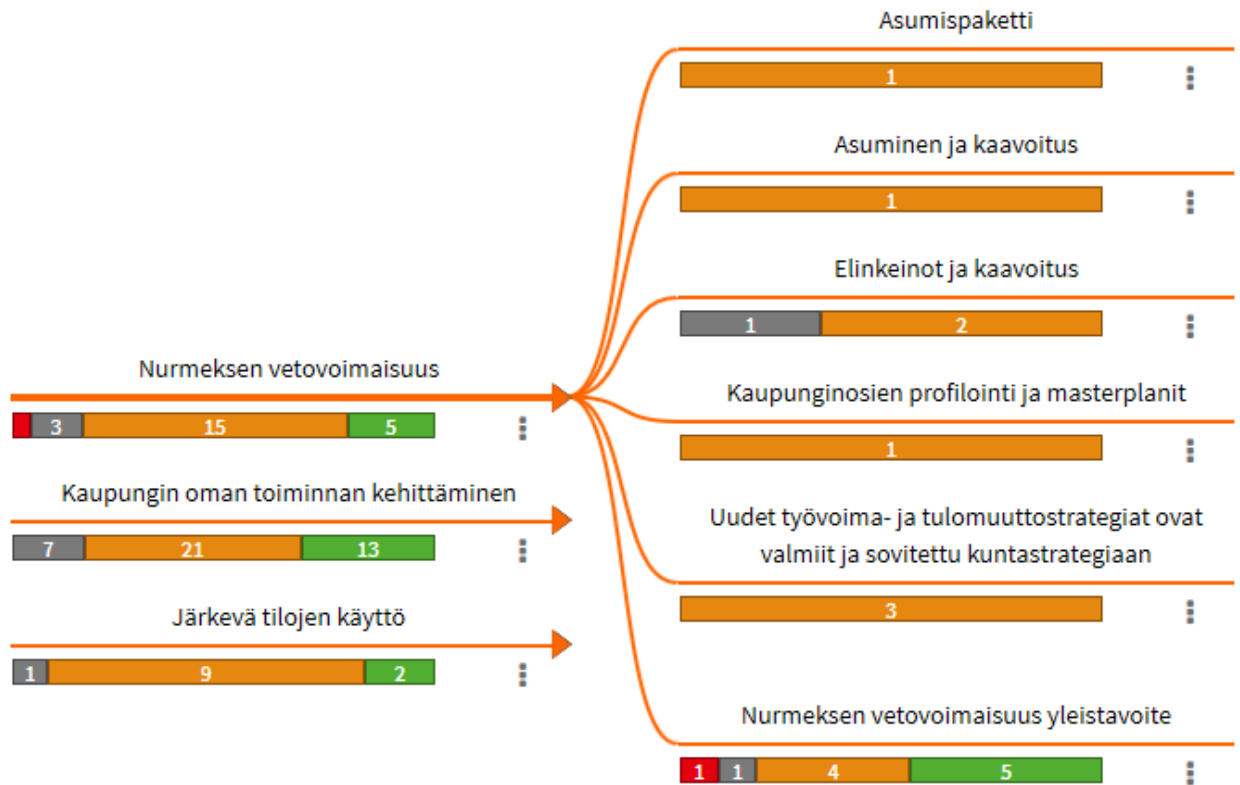
Nurmeksen valtuusto hyväksyi uuden kuntastrategian, Nurmeksen suunta, kokouksessaan 22.2.2017. Strategiassa on neljä kehittämisslinjaa ja niillä koko valtuustokauden strateginen tavoite. Kehittämisslinjoille on tehty jokaiselle vuodelle joukko vuosittaisia tavoitteita, joiden kautta kehittämisslinjojen toteutumista seurataan vuosittaisella tasolla.

KEHITTÄMISLINJA	STRATEGINEN TAVOITE
Elinvoimaa kasvun kautta	Nurmeksen työssäkäyntialue säilyttää väestönsä ja työpaikat lisääntyvät
Nurmeksen vetovoimaisuus	Nurmes on muuttovoittokunta ja Nurmeksessa on sujuva arki
Kaupungin oman toiminnan kehittäminen	Kattavat ja monipuoliset lähipalvelut ovat kaikkien kuntalaisten saatavissa ja saavutettavissa
Järkevä tilojen käyttö	Toimitilaraajat ja toimitilat ovat tasapainossa

Kuntaliitoksen selvitysraportin luvussa kymmenen todetaan, että uudelle kunnalle laaditaan strategia kuntavaalien 2021 jälkeen. Siihen asti toimitaan pääsääntöisesti Nurmeksen kaupungin strategian ”Nurmeksen Suunta” –mukaan huomioiden Valtimon kunnan erityispiirteet.

Kehittämisslinjat ja vuosittaiset tavoitteet on viety Targetor-järjestelmään. Targetoriin syötettävät vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet linkitetään kehittämisslinjoihin ja sitä kautta voidaan seurata osavuosisraporteissa ja tilinpäätöksessä kokonaisuuden toteutumista. Vuoden 2020 tavoitteiden asettamisessa lisätään Nurmeksen strategian kautta tulevien vuosittaisten tavoitteiden joukkoon Valtimon strategiasta poimitut tavoitteet yhdistymishallituksen myöhemmin määrittelemällä tavalla.

6.6.2019

Kuva 2 Osa vuoden 2019 1. osavuosisiraportin mukaisesta toiminnallisten tavoitteiden seurannasta

Vuoden 2019 talousarviota laadittaessa strategian tavoitteet ovat selvillä. Tämän vuoksi näkökulmiksi vaihdetaan strategiassa mainitut kehittämislinjat: Elinvoimaa kasvun kautta, Nurmeksen vetovoimaisuus, Kaupungin oman toiminnan kehittäminen ja Järkevä tilojen käyttö.

Targetoriin toiminnallisia tavoitteita syötettäessä tulosalueen yleiskuvaus tulee korttiin, jossa näkökulmana on "Kaupungin oman toiminnan kehittäminen".

Jokainen yksittäinen toiminnallinen tavoite linkitetään johonkin kyseisen kortin kehittämislinjan vuosittaiseen tavoitteeseen tai kehittämislinjan yleistavoitteeseen.

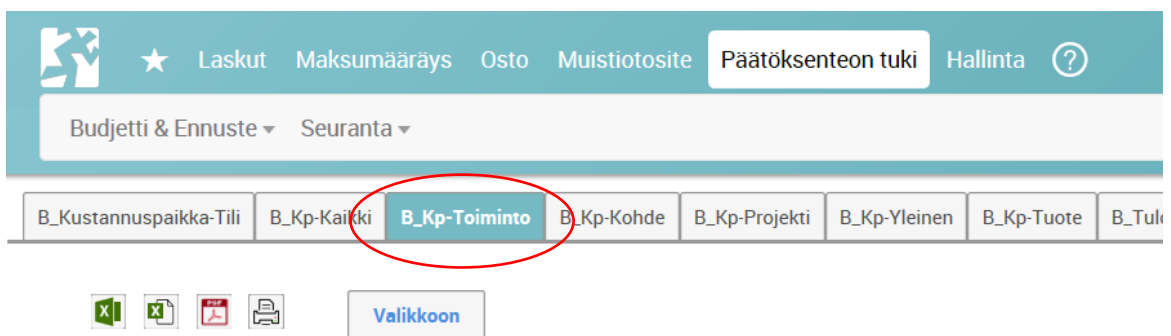
Toiminnallisten tavoitteiden lisäksi talousarvioon voi ottaa erillisiä, helposti numeroilla mitattavia seurantatietoja- ja tavoitteita, esimerkiksi opiskelijamäärästä, kustannuksista per asiakas tai vaikkapa myönnytyistä lupapäätöksistä.

Hallintosäännön mukaisesti Nurmeksen kaupungissa on kolme hallinnollista toimialaa. Hyvinvointipalveluiden toimiala jakaantuu kulttuuripalveluiden, opetus – ja koulutuspalveluiden, vapaa-aikapalveluiden ja varhaiskasvatuspalveluiden tulosalueisiin. Kaupunginhallituksen toimiala jakaantuu hallintopalveluiden, ruokahuolto- ja sosiaalipalveluiden tulosalueisiin.

6.6.2019

ja Pielisen Karjalan maaseutupalveluiden tulosalueisiin. Kaupunkirakennepalveluiden toimiala jakaantuu kuntatekniikan palveluiden, maankäyttö – ja rakennusvalvontapalveluiden sekä tilapalveluiden tulosalueisiin. Lisäksi talousarviossa ovat tekniset tulosalueet hyvinvointipalveluiden hallinto ja kaupunkirakennepalveluiden hallinto. **Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet tehdään tulosalueittain.**

Talousarvio laaditaan kustannuspaikoittain ja kustannuspaikkojen sisällä toiminnoittain. Toiminnoittain tehtävä talousarvio on kirjattava suoraan Raindance-ohjelmaan. Kaupunkirakennepalvelut laativat talousarvion kohteittain. Raindancen tulee elokuussa pohjatiedoksi kuluvan vuoden ensimmäisen puolikkaan taloustoteuma.

6.6.2019

Aikataulu**Ulkoinen aikataulu**

VM:n talousarvioehdotus julkistetaan netissä 16.8.2019

Maan hallituksen budjettiriihi 17-18.9.2019

TAE eduskunnalle julkaistaan netissä 7.10.2019

Siun soten raami- ja maksuosuus vuodelle 2020 tiedossa lokakuussa

Ulkoinen aikataulu on noin kuukautta myöhemmin kuin vuonna 2018 kevään eduskuntavaaleista johtuen

Kaupungin sisäinen aikataulu

Yhdistymishallitus sopii käsittelyaikataulusta ja evästä valmistelua 10.6.2019

Valtuustojen yhteisseminaari 19.6.2019

Talousarvion ja toiminnallisten tavoitteiden laadinnan koulutus 13.8.2019 iltapäivällä ja 14.8.2019 iltapäivällä

Uuden kunnan valtuustoseminaari 22.8.2019

Toimialojen talousarvio-, taloussuunnitelma- sekä investointiohjelmaesitykset, jotka sisältävät suunnitelman tuottavuutta kasvattavista toimista sekä vastaukset hyvinvointikertomuksessa esitettyihin tavoitteisiin 9.10.2019 syötettynä Targetoriin ja Raindanceen.

Kaupunginjohtajan neuvottelut toimialojen kanssa talousarviosta 10.–11.10.2019 sekä 21.–25.10.2019

Veroprosenttiesitykset yhdistymishallituksessa 14.10.2019 ja valtuustossa 24.10.2019

Uuden kunnan valtuustoseminaari 24.10.2019

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys 31.10.2019

Yhdistymishallituksen talousarviokokoukset 4.11.2019 alkaen.

Yhdistymishallituksen talousarvioesityksen hyväksyminen 11.11.2019

Uuden kunnan valtuuston talousarviokokous 21.11.2019

6.6.2019

Aikataulu tytäryhtiöille:

Nuoriso- ja matkailukeskus Hyvärilä Oy:n, Nurmeksen Lämpö Oy:n ja Kiinteistö Oy Nurmeksen vuokratalojen, toimitilayhtiön, vesihuoltoyhtiön sekä Pielisen Karjalan kehittämiskeskus Pikes Oy:n konsernineuvottelut 10.–11.10.2019 sekä 21.–25.10.2019.

Konserniyhtiöiden esitykset vuoden 2020 valtuustotason tavoitteista, rahoitusosuudesta ja muista toimenpiteistä tulee olla syötettynä Targetoriin 9.10.2019.

Talousjohtaja

Jussi Sallinen